

Ιούλιος 2026

Νέα θεσμική
αρχιτεκτονική
εποπτείας

Νέο εθνικό πλαίσιο για την εφαρμογή του AI Act στην Ελλάδα

Με τον νέο νόμο 5321/2026 που πρόσφατα δημοσιεύθηκε, θεσπίζεται το εθνικό πλαίσιο εφαρμογής του **Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1689** για την Τεχνητή Νοημοσύνη (AI Act). Η ρύθμιση αυτή αποσκοπεί αφενός στη διασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας της υγείας, της ασφάλειας και των θεμελιωδών δικαιωμάτων και αφετέρου στη δημιουργία συνθηκών που ευνοούν την καινοτομία και την υπεύθυνη ανάπτυξη συστημάτων ΤΝ στην Ελλάδα.

Οι κυριότερες ρυθμίσεις του νόμου συνοψίζονται ως εξής:

Κομβικό σημείο του νέου νόμου είναι ο καθορισμός των εθνικών αρχών που θα αναλάβουν την εποπτεία και εφαρμογή του AI Act στην ελληνική έννομη τάξη.

Η **Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ)** ορίζεται ως η βασική αρχή εποπτείας της αγοράς για ζητήματα που αφορούν:

- απαγορευμένες πρακτικές ΤΝ,
- συστήματα ΤΝ υψηλού κινδύνου του Παραρτήματος III,
- υποχρεώσεις διαφάνειας.

Παράλληλα, η ΑΠΔΠΧ αναλαμβάνει τον ρόλο του ενιαίου σημείου επαφής για την επικοινωνία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το ενωσιακό πλαίσιο διακυβέρνησης της ΤΝ.

Η **Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ)** ορίζεται ως κοινοποιούσα αρχή, ενώ συγχρόνως αναλαμβάνει τη λειτουργία του Κέντρου Συντονισμού και Τεχνογνωσίας για την ΤΝ, με αρμοδιότητα την παροχή υποστήριξης, εκπαίδευσης και τεχνικής καθοδήγησης προς τις αρμόδιες αρχές.

Ρυθμιστικό δοκιμαστήριο για την υποστήριξη της καινοτομίας

Στο πλαίσιο ενίσχυσης της τεχνολογικής ανάπτυξης και της υπεύθυνης καινοτομίας, προβλέπεται η σύσταση ρυθμιστικού δοκιμαστηρίου ΤΝ, υπό την εποπτεία της ΕΕΤΤ και της ΑΠΔΠΧ.

Το δοκιμαστήριο θα παρέχει ένα ελεγχόμενο περιβάλλον για την ανάπτυξη και δοκιμή συστημάτων ΤΝ, **ιδίως υψηλού κινδύνου**, με στόχο την πρακτική αξιολόγηση της λειτουργίας τους υπό εποπτευόμενες συνθήκες.

Επιπλέον, εισάγεται η **δυνατότητα δοκιμών σε πραγματικές συνθήκες εκτός του δοκιμαστηρίου**, υπό την προϋπόθεση **προηγούμενης ρητής έγγραφης άδειας** από την αρμόδια αρχή. Η πρόβλεψη αυτή ενισχύει την ευελιξία του πλαισίου, επιχειρώντας παράλληλα να διατηρήσει τις αναγκαίες δικλίδες συμμόρφωσης και ασφάλειας.

Κεντρικό Μητρώο Συστημάτων ΤΝ για τον δημόσιο τομέα

Με ιδιαίτερο πρακτικό ενδιαφέρον, ο νόμος εισάγει υποχρέωση καταχώρισης των συστημάτων ΤΝ που χρησιμοποιούνται από φορείς του δημόσιου τομέα σε **ενιαίο Μητρώο Συστημάτων ΤΝ**.

Κάθε φορέας του δημόσιου τομέα οφείλει να δηλώνει κάθε σύστημα ΤΝ που προτίθεται να χρησιμοποιήσει, παρέχοντας πληροφορίες, μεταξύ άλλων, για:

- τον σκοπό χρήσης του συστήματος,
- τα τεχνικά χαρακτηριστικά του,
- τα δεδομένα που επεξεργάζεται,
- τη σχετική εκτίμηση κινδύνων.

Η πρόβλεψη αυτή ενισχύει ουσιαδώς τη διαφάνεια, τη λογοδοσία και την ιχνηλασιμότητα στη χρήση ΤΝ από δημόσιους φορείς και αναμένεται να αποτελέσει βασικό εργαλείο εποπτείας και ελέγχου.

Το νέο πλαίσιο θεσπίζει αυστηρές υποχρεώσεις διαφάνειας για περιεχόμενο που δημιουργείται ή τροποποιείται με ΤΝ, απαγορεύοντας ρητά την αφαίρεση σχετικών σημάνσεων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν *deepfakes*.

Η παράβαση της απαγόρευσης αυτής αντιμετωπίζεται ιδιαίτερα αυστηρά, καθώς πέραν των διοικητικών κυρώσεων μπορεί να επιφέρει και ποινικές συνέπειες, όπως φυλάκιση και χρηματική ποινή.

Διαφάνεια περιεχομένου και αυστηρή αντιμετώπιση των deepfakes

Εποπτικά μέτρα, κυρώσεις και δικαστική προστασία

Ο νόμος παρέχει στις αρμόδιες αρχές ευρύ φάσμα εργαλείων για την επιβολή του πλαισίου συμμόρφωσης.

Μεταξύ των προβλεπόμενων μέτρων περιλαμβάνονται:

- προειδοποιήσεις,
- εντολές συμμόρφωσης,
- επιπλήξεις,
- διοικητικά πρόστιμα.

Ιδιαίτερης σημασίας είναι επίσης η πρόβλεψη για δημοσίευση των αποφάσεων επιβολής κυρώσεων στους ιστότοπους των αρμόδιων αρχών, με αναφορά στη φύση της παράβασης και στην ταυτότητα του παραβάτη. Παράλληλα, προβλέπεται η δυνατότητα των αρχών να απαιτούν από τον φορέα εκμετάλλευσης την κάλυψη των εξόδων διερεύνησης και διαπίστωσης της μη συμμόρφωσης, όπως ενδεικτικά το κόστος τεχνικών δοκιμών ή ελέγχων.

Από πλευράς δικαστικής προστασίας, κατά των σχετικών ατομικών διοικητικών πράξεων και των κυρώσεων προβλέπεται η δυνατότητα άσκησης αίτησης ακύρωσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Μεταβατική περίοδος και άμεσες ενέργειες συμμόρφωσης

Ο νόμος περιλαμβάνει μεταβατικές ρυθμίσεις που αποκτούν άμεση σημασία για τους φορείς του δημόσιου τομέα. Συγκεκριμένα, οι φορείς που χρησιμοποιούν ήδη συστήματα ΤΝ υποχρεούνται να ολοκληρώσουν την υποβολή της σχετικής δήλωσης στο Μητρώο **έως την 31η Δεκεμβρίου 2026**.

Η προθεσμία αυτή καθιστά αναγκαία την έγκαιρη ανάληψη ενεργειών, ιδίως ως προς:

- τη χαρτογράφηση των υφιστάμενων συστημάτων ΤΝ,
- την αξιολόγηση της λειτουργίας και του προφίλ κινδύνου τους,
- τη συγκέντρωση και οργάνωση της απαιτούμενης τεκμηρίωσης,
- την ενίσχυση των εσωτερικών μηχανισμών διακυβέρνησης ΤΝ.

Το νέο πλαίσιο δεν περιορίζεται σε θεωρητική ρύθμιση, αλλά δημιουργεί συγκεκριμένες οργανωτικές και λειτουργικές απαιτήσεις συμμόρφωσης.

Επίλογος

- Το νέο εθνικό πλαίσιο εφαρμογής του AI Act σηματοδοτεί ένα ουσιαστικό βήμα για τη θεσμική ενσωμάτωση των κανόνων για την Τεχνητή Νοημοσύνη στην Ελλάδα.
- Η θέσπιση αρμόδιων εποπτικών αρχών, η πρόβλεψη ρυθμιστικών δοκιμαστηρίων, η δημιουργία Μητρώου Συστημάτων ΤΝ και η καθιέρωση διοικητικών και ποινικών κυρώσεων αποτυπώνουν την πρόθεση του νομοθέτη να εξισορροπήσει την καινοτομία με την κανονιστική συμμόρφωση και τη λογοδοσία.
- Για τους φορείς του δημόσιου τομέα, ιδίως, το νέο πλαίσιο συνεπάγεται άμεσες υποχρεώσεις και καθιστά κρίσιμη την έγκαιρη προετοιμασία ενόψει της προθεσμίας καταχώρισης έως το τέλος του 2026.

Ελάτε να μιλήσουμε

Για μία πιο αναλυτική συζήτηση αναφορικά με το παραπάνω ζήτημα, παρακαλώ επικοινωνήστε με:

Σοφία Γρηγοριάδου

Partner, Head of Legal Services
PwC Ελλάδας
Sophia.grigoriadou@pwc.com